

Sygn. akt II Ka 74/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Skocki

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r.

przy udziale oskarżyciela -

sprawy E. R.

obwinionej z art. 96 § 3 k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 4 lutego 2016 r. sygn. akt II W 1581/15

1. Uchyla zaskarżony wyrok w całości i na podstawie art. 5 § 1 pkt 9 k.p.w. postępowanie umarza;
2. Kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

SSO Karol Skocki

Sygn. akt II Ka 74/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Koninie wyrokiem z dnia 4 lutego 2016r. w sprawie II W 1581/15 uznał obwinioną E. R. za winną tego, że w dniach 28.04.2015r.-28.05.2015r. nie stawiała się w (...) w K. oraz nie udzieliła odpowiedzi na pismo - wezwanie do wskazania kierującego, czym nie wskazała na żądanie uprawnionego organu - (...) w K. komu powierzyła pojazd marki S. o nr rej. (...) do kierowania lub używania w dniu 23.04.2015r. w K. na ul. (...), którym to pojazdem popełniono wykroczenie drogowe polegające na przekroczeniu prędkości o 24 km/h, tj. popełnienia wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. i za to na podstawie art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył jej karę grzywny w kwocie 200 złotych.

Wyrok ten zaskarżyła obwiniona E. R. w całości i zarzuciła mu:

- obrazę przepisów postępowania, tj. przepisu art. 5 § 1 pkt.9 k.p.w. w związku z art. 129b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym poprzez przyjęcie, że straż miejska uprawniona była do skutecznego wniesienia wniosku o ukaranie obwinionego, podczas gdy zgodnie z treścią przepisu art. 129 b ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy strażnicy miejscy są uprawnieni tylko i wyłącznie do wykonywania kontroli ruchu drogowego jedynie w stosunku do kierującego i uczestnika ruchu, zaś w niniejszej sprawie nie wskazanie przez obwinionego, kto prowadził należący do niego pojazd, jest zachowaniem niezwiązanym z ruchem drogowym. Co istotne, w żadnym zakresie nie zostało udowodnione, że to obwiniony był kierującym czy też uczestnikiem ruchu w rozumieniu przepisu art.

129 b ust.2 ustawy w konsekwencji czego straż miejska nie była uprawniona do skutecznego wniesienia wniosku o ukaranie obwinionej,

- obrazę przepisów postępowania, tj. przepisu 183 § 1 k.p.k. w związku z art. 41 § 1 k.p.w., poprzez nie poinformowanie i nie pouczenie obwinionego o prawach świadka, które w efekcie doprowadziły go do ujemnych skutków procesowych,
- obrazę przepisów postępowania, tj. przepisu 183 § 1 k.p.k. w związku z art. 41 § 1 k.p.w., poprzez nieuwzględnienie faktu, że świadek również w postępowaniu w sprawach o wykroczenie może powołać się na prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie, jeżeli narazi to osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo,
- obrazę przepisów postępowania, tj. przepisu 40 § 2 k.p.w. w zw. z art. 39 § 4 k.p.w., poprzez korespondencyjne wezwanie o nadesłanie przez świadka oświadczenia określonej treści, w trybie innym niż przesłuchanie i zastąpienie nim dowodu z przesłuchania świadka, co nie jest formą postępowania dowodowego,
- obrazę przepisów postępowania tj. naruszenie fundamentalnej zasady w polskim postępowaniu karnym in dubio pro reo,
- obrazę przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie przepisu art.96 § 3 k.w., poprzez przyjęcie, iż nieumyślne zachowanie obwinionego, polegające na niewskazaniu, kto prowadził należący do niego pojazd w faktycznym braku wiedzy co do faktu, w przedmiotowym miejscu i czasie wyczerpuje znamiona wykroczenia opisanego w zarzucie, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanego przepisu przemawia za wnioskiem, że opisany w art.96 § 3 k.w. czyn można popełnić wyłącznie umyślnie,
- mający wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez przyjęcie, że zarówno sprawstwo jak i wina obwinionego są oczywiste, w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika ani sprawstwo ani wina obwinionego w popełnieniu wykroczenia,
- ostatecznie w związku z ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym, dalej (...) oraz ustawy o strażach gminnych. (Dz. U. późn. 1335) w art. 129b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.) Straże Gminne (Miejskie) straciły uprawnienie oskarżyciela w całym szeregu spraw co winno prowadzić do umorzenia postępowania powodu zaistnienia przesłanki z art. 5 § 1 pkt. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, (tj. Dz.U. z 2013 r. późn. 395 z późn. zm.) tj. brak skargi uprawnionego oskarżyciela.

Podnosząc te zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie jej od zarzucanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja obwinionej zasługuje na uwzględnienie. Obwiniona podnosi w swojej apelacji wiele zarzutów dotyczących obrazę prawa materialnego i prawa procesowego, przy czym najistotniejszym był zarzut dotyczący braku skargi uprawnionego oskarżyciela, bowiem skarga taka jest warunkiem niezbędnym wszczęcia postępowania przed sądem w trybie art. 59§2 k.p.w. Pozostałe zarzuty dotyczą już toku postępowania w sprawie o pełnienie wykroczenia i z tego względu mogą mieć wpływ na treść orzeczenia w dalszej kolejności.

Kwestia uprawnień straży miejskiej jako oskarżyciela publicznego była wielokrotnie przedmiotem analizy w orzecznictwie sądowym i doktrynie. Sąd Najwyższy ostatecznie w uchwale 7 sędziów z dnia 30 września 2014 r. I KZP 16/14 wyraził stanowisko, że na podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz.

1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń.

Bogate uzasadnienie uchwały odnosi się powiązania uprawnień straży miejskiej do występowania w charakterze oskarżyciela w sprawach z art. 96 § 3 k.w., kiedy jako organ uprawniony do żądania podania informacji o powierzeniu pojazdu do kierowania przez inną osobę takiej informacji nie uzyskała. Uprawnienie to jest logicznie i funkcjonalnie powiązane z uprawnieniami straży miejskiej przyznanym jej nowelą obowiązującą od 31 grudnia 2010 roku – ustawą z dnia 29 października 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, do żądania takiej informacji w przypadku ustalania sprawcy kierującego pojazdem, którego pojazd został zarejestrowany przez fotoradar.

Funkcjonalność tego uzasadnienia wiązała się z tym, że organ straży miejskiej, podobnie jak organ policji, po odmowie właściciela (posiadacza) pojazdu wskazania, kto kierował pojazdem w momencie zarejestrowania przez fotoradar przekroczenia dopuszczalnej prędkości, kończył postępowanie o popełnienie wykroczenia określonego w art. 92a k.w. i wszczął postępowanie o popełnienie wykroczenia określonego w art. 96 § 3 k.w. i dalej miał uprawnienie wystąpienia do sądu z wnioskiem o ukaranie.

W związku ze zmianą stanu prawnego ustawą z dnia 24 lipca 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych (Dz. U. 2015, poz. 1335) straże miejskie utraciły uprawnienia do wykonywania czynności z zakresu ruchu drogowego z użyciem urządzeń rejestrujących, tym samym utraciły uprawnienia do ujawniania w ten sposób wykroczeń drogowych polegających na przekroczeniu dopuszczalnej prędkości przez kierujących pojazdem. Strażom miejskim nie przysługuje status oskarżyciela publicznego w zakresie wykroczeń z art. 92a k.w., a tym samym nie można uznać, że działania, nawet prowadzone czynności wyjaśniające według przepisów dotychczasowych, mieszczą się w zakresie działania straży miejskiej w rozumieniu art. 17 § 3 k.p.w.

Mając to wszystko na uwadze sąd odwoławczy uznał, że rozpoznanie przez Sąd Rejonowy w Koninie wniosku o ukaranie złożonego przez nieuprawniony organ i wydanie orzeczenia nastąpiło z naruszeniem dyspozycji art. 5 § 1 pkt 9 k.p.w. Zgodnie z treścią tego przepisu brak skargi uprawnionego oskarżyciela stanowi negatywną przesłankę procesową, przy czym uchybienie to stosownie do treści art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia.

W tym stanie rzeczy, stosownie do powołanych przepisów, sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie.

Wobec wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej ustosunkowywanie się przez Sąd Okręgowy do pozostałych zarzutów apelacyjnych było bezprzedmiotowe.

O kosztach postępowania za obie instancje orzeczono stosownie do art. 118 § 2 k.p.w. w zw. z art. 119 k.p.w. w zw. z art. 634 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

Karol Skocki